

Met minder werk en moeite

Taco IJzerman vertaalde en bewerkte het boek 'The Market Gardener' naar 'Zo krijg je een rendabele kleine tuinderij'. Hij schrijft over telen op kleine schaal in Stadstuinieren Magazine. Hier geeft hij praktische tips voor de moestuin.

Je wilt in je moestuin voldoende ruimte voor je groenten, maar wilt er ook tussen kunnen lopen en werken. Een pad van 40 cm breed is net voldoende om op je knieën te zitten, maar om er met een kruiwagen langs te kunnen is 60 cm handiger, zeker als de gewassen flink groeien. De bed breedte is afhankelijk van de armlengte van de tuinier. Wanneer je de grond niet wilt betreden moet je tot halverwege het bed kunnen reiken. Deze krijgt dus een breedte van twee keer de lengte van je onderarm, vaak is dit zo'n 80 cm of iets breder.

Plantdichtheid

De natuur bedekt kale grond al snel met

zaailingen. Alleen onder een gesloten bladerdek, waar weinig licht valt, blijft de bodem onbegroeid. Benut dit principe door je gewassen de grond volledig te laten bedekken. Wanneer je sla op 25 x 25 cm plant, in plaats van de gebruikelijke 30 x 30 cm, passen er 16 in plaats van 11 kroppen per vierkante meter én bereik je sneller een gesloten gewas. Indirect bespaart dat ook werk, omdat je met een hogere plantdichtheid minder oppervlak hoeft te bewerken en te wieden. Door verschillende slasoorten, (krul)andijvie, rood- en groenlof door elkaar te zetten, heb je ook nog een afwisselende oogst. Dit kan elders ook met verschillende rassen palm- en boerenkool.

Als een bed even ligt te wachten om te worden ingezaaid of beplant, kan je de grond het beste bedekken, bijvoorbeeld met een flinke laag grasmaaisel, dat je later weer weghaalt. Onder de bedekking kiemt niks en geniet het bodemleven van de donkere en vochtige omstandigheden.

Gewaskeuze

Kies alleen gewassen die je graag eet of die in de winkel relatief duur zijn. Zaai of zet niet te veel ineens, een krop of twee andijvie per maand is vaak voldoende, acht stokken bonen leveren wekenlang een maaltje op en vier gezonde aardbeienplanten leveren samen zo'n 2 kg aardbeien. Stop als je weinig ruimte hebt niet te veel moeite in sluitkolen, spruiten, bloemkool, broccoli of pompoen. Deze gewassen nemen lange tijd veel ruimte in beslag.

Om binnen mijn rechthoek rechttaan aanpak voldoende afwisseling en schoonheid te

houden staan er zinnia's tussen de aubergines, Oost-Indische kers en hondsdrif onder de asperges, en vliegen bijen en vlinders volop op bloeiende framboos en bloeiende tuintheekruiden zoals oregano, munt, dille.

Houden van de aarde

Ik ben tot over mijn oren verliefd op de natuur, de seizoenen, de aarde en daarom teel

zowel tuinbouw als moestuin. Ervaar ik dat mijn kennis en ervaring me helpen begrijpen, terwijl mijn verbinding zorgt voor enige terughoudendheid in ingrijpen. Door wat langer (aan) te kijken, leer ik meer te volgen en iets minder te verwachten. Werken in de grond houdt me zo in balans en maakt me er steeds opnieuw weer bewust van dat ik deel uit maak van al het leven.

toch 'n gulle oogst

ik groenten. Het is voor mij het beste excuus om op allerlei momenten van de dag en het jaar buiten te zijn en daar het leven om me heen en in mezelf te ervaren. Daarnaast hou ik van koken en eten en ben erg verwend met een leven vol verse oogst. Tijdens mijn studies tropische cultuurtechniek en biologische landbouw leerde ik veel over de 'hardware' van de elementen aarde, water, lucht, licht en warmte, maar ook over de positieve rol die mensen kunnen spelen in het beheer ervan. Mijn opleiding tot druïde bij de orde van Barden, Ovaten en Druïden voegt hier nieuwe 'software' aan toe en geeft me een fijn ontwikkelingskader om me wakker en open te blijven ontwikkelen. Ik gebruik geen preparaten of zaaikalender, wel liefdevolle aandacht en actieve verwondering. Ik had 15 jaar een tuinbouwbedrijf en ontdek nu in een flinke volkstuin hoe het is wanneer je groenteteelt niet als werk, maar náast je werk moet doen. In

Zo krijg je een rendabele kleine tuinderij

Jean Martin Fortier

Taco IJzerman is tuinder en begeleidt vanuit Land & Co ondernemers in biologische tuinbouwbedrijven, historische moestuinen en op landgoederen.

landco.nl

Stichting Grondbeheer
biologisch-dynamische landbouw

Stichting BD Grondbeheer fuseert met Stichting Loverendale.

Wij zoeken:

Biologisch-dynamisch akkerbouwer / boer op gemengd bedrijf

Erfpacht voor BD bedrijf de Wilhelminahoeve in Sint Philipsland, Zeeland. Betreft 78 hectare plus bedrijfsgebouwen en woonhuis.

Heb jij minimaal 5 jaar ervaring en affiniteit met biologisch-dynamische teelt, HBO werk- en denkniveau, ben je zelfstandig en ondernemend, wil je samenwerken in de regio? Ingang 1 januari 2021. Selectie op basis van brief en CV voor 31 januari 2020, vervolgens bedrijfsplan en gesprek.

Meer informatie op www.landgilde.nl